

Доклад за дейността на Каритас България за 2009 г.

Въведение - Мисия на Каритас България

Учредена през 1993 г., Каритас България е федерация на независими епархийни католически организации. Целта на Каритас е подкрепа на нуждаещите се за изграждане на хуманно общество. В изпълнение на това, Каритас България подкрепя своите организации членки, които извършват социална дейност чрез своите структури по места.

Каритас България е регистрирана като сдружение с нестопанска цел за обществено полезна дейност и заедно с още 162 организации членува в световното семейство Каритас Интернационалис¹.

Каритас България намира опора в Евангелието и социалното учение на Католическата църква и следва принципите за:

- Неприкосновеност на човешкото достойнство, без оглед на расова, етническа, религиозна, полова и политическа принадлежност.
- Солидарност, при която личният интерес отстъпва на общността.
- Възличане на нуждаещите се в социалните дейности и стимулиране да поемат отговорността сами да си помогнат.
- Помирението и диалогът са най-доброто средство за разрешаване на конфликтите.

За изграждането на по-справедливо общество, Каритас България:

- Подпомага нуждаещите се чрез своите организации членки и техните структури по места.
- Предоставя информация на своите организации членки с цел по-ефективна социална дейност.
- Насърчава диалога, сътрудничеството, координацията и обмена на опит между своите организации членки.
- Подкрепя своите организации членки в изграждането на капацитета им.
- Представява своите организации членки и защитава интересите им на национално и международно ниво.
- Сътрудничи с други сродни организации с акцент върху екуменизма.
- Лобира пред държавата и външните дарители.

¹ Конфедерация на благотворителните организации на Католическата църква

Приоритет – ИНТЕГРИРАНО ЧОВЕШКО РАЗВИТИЕ В БЪЛГАРСКОТО ОБЩЕСТВО

Обща информация

Отправна точка в дейността на Каритас е разбирането, че всяко човешко същество има право на зачитане, уважение, закрила, грижи, социална сигурност. Затова в центъра на нашето внимание са онези групи от хора в българското общество, които по различни причини са ограничени в участието си в социалния живот и ползването на социални права и попадат в ситуация или са изложени на риск от маргинализиране и социално изключване.

Работата ни с бедни и уязвими хора поставя Каритас в центъра на социалната борба между социалното изключване и социалната интеграция. За нас интеграцията е задължение, директно свързано с правата на човека. Пълното развитие на всеки човек се постига чрез живот в обществото, който на свой ред се базира на човешкото достойнство и човешките права. Интеграцията може да се разглежда като друг начин за изграждане на общност. Това означава, че процесът на активно интегриране не може да бъде едностранна задача, възложена на тези, които не притежават ресурси, или на тези, които предоставят ресурсите – това е задача на цялата общност.

Ние разбираме интеграцията в смисъла на осигуряване на равен достъп до услуги, възможности и права на уязвимите групи, така както същите са достъпни за всички останали членове на обществото. Социалната интеграция означава всички хора, въпреки бедност или други проблеми да взимат наравно с другите участие във всички сфери на обществения живот (образование, трудова среда, религиозна дейност, свободно време, развитие на живота в общността, политика и т.н.). Като част от обществото, мнението на уязвимите групи от хора е необходимо да бъде взимано предвид при формирането на различните засягащи ги политики.

За постигането на интегрирано човешко развитие в българското общество, Каритас работи в две основни направления: [предоставянето на социални и здравни услуги на уязвими групи от хора](#) и [застъпнически действия](#) пред властите за разработването и прилагането на устойчиви и ефективни социални политики, които да гарантират правата им и достъпа до социални, здравни и образователни услуги и които да доведат в дългосрочен план до подобряване качеството на живот на тези хора.

През отчетната година всички наши дейности бяха съсредоточени в следната последователност:

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА “ДОМАШНИ ГРИЖИ”

И през 2009 година работиха 7-те Центъра за домашни грижи – в градовете Русе, София, Белене, Раковски, Малко Търново и в с. Житница. Във всеки Център работеха по трима служители. Всички сътрудници в програма "Домашни грижи" са специалисти по здравни грижи, като изключение прави само Центърът в Белене, където двама от колегите са домашни помощници.

Всеки Център обслужва месечно по 60 - 66 клиенти. През отчетната година бяха предоставени услуги на 402 потребители основно чрез домашни посещения - 20 258 и 564 услуги предоставени на място в центровете, като са извършените 55 812 специализирани медицински услуги, 19 050 професионални услуги за обгрижване и 15 742 социални услуги за годината.

Организирахме специализирано обучение, за сътрудници в НП Домашни грижи, което се проведе в периода 12-14-ти октомври. Мястото на провеждане беше обсъдено предварително с организациите членки и по предложение на Каритас София обучението се организира в Пловдив. Темата му беше „Общуване с клиентите и техните близки. Конфликтни ситуации и овладяване на конфликта в ежедневната практика”. Участие взеха всички работещи в 6-те центъра за домашни грижи. За първи път обучението беше отворено и за доброволци от организациите, ангажирани в сходни дейности. Участие взеха единствено двама доброволци на Каритас Пловдив от домашния патронаж в Пловдив и в Куклен. Обучител беше Ингебург Барден от Каритас Германия.

Във връзка с приетата в края на 2007 г. Национална здравна стратегия 2008-2013 година внесохме в Министерство на здравеопазването официално писмо с предложение за включване на Каритас в процеса на обсъждане и разработване на новата Национална здравна стратегия за периода 2008-2013 г. и Плана за действие към нея. Във връзка с това проведохме и срещи с отговорни за стратегията експерти от министерството. Договорихме с дирекция "Национална здравна политика" да стартираме съвместна работа по изготвянето на рамка за Национална програма за политика по дългосрочни здравни грижи.

МИГРАЦИОННА СЛУЖБА

През тази година насочихме своите усилия към възможността да участваме активно в подготовката на Държавата за усвояването на европейските фондове – стратегиите за тяхното използване и лобирането за бързото им отваряне. Успоредно с това продължиха и нашите контакти с досегашните ни партньори в предоставянето на интеграционни и реинтеграционни услуги за нуждаещите се клиенти на миграционната служба.

Проектът Доброволно завърнали се българи в партньорство с Каритас Белгия продължи и през 2009 г., но основно в довършване реинтеграционната подкрепа на пристигнали през 2008 г. българи. През отчетната година нямаше нови случаи.

Подпомогнахме чрез контакти с администрацията на ДАБ раздаването на помощи за около 180 души под формата на хранителни купони за уязвими бежанци от страна на Монашеската общност “Сестри Евхаристинки”. Средствата за хуманитарната подкрепа бяха осигурени от тях.

Каритас е част от международна мрежа от НПО в 11 Европейски страни по доброволно завръщане, които са в постоянен контакт помежду си чрез интернет платформа за обмяна на информация. До септември 2009 дейности по тази платформа се осъществяваха чрез проекта “ERSO-2”.

На базата на сключен договор с Дирекция “Миграция”, МВР за предоставяне на консултации по доброволно завръщане в Специален дом за временно настаняване на чужденци, Бусманци, по проект ERSO-2, до месец септември се предоставяха консултации в дома.

Участвахме редовно в ежемесечните заседания на Интеграционната комисия към ДАБ, обсъждаща кандидатурите на ново признати бежанци, желаещи да се включат в [Интеграционната програма 2008 - 2010](#). Осигурихме по същата програма интеграционни пакети за общо 100 бежанци.

Участвахме активно в планирането на Годишните програми по „Европейски бежански фонд 3” като изпратихме аргументирани и разработени предложения за включване на дейности за работа с непридружени търсеци убежище и бежанци и разработване на система за социална медиация, придружени с финансова обосновка до държавната Агенция за бежанците към МС. Участвахме в информационните дни на фонда. Участвахме и в редица семинари и обучения заедно с представители на ДАБ към МС.

Координаторът на Миграционната служба и ръководителят на направление Социални дейности участваха в планирането и разработването на годишните програми по „Европейски фонд Връщане”. В хода на планирането на годишните програми беше представен опита на Каритас в доброволното завръщане. Беше организирано съвместно участие на представители на МВР и Генералния секретариат в международна конференция в рамките на международен проект ERSO.

Кандидатствахме с малък проект за превенция на трафика на деца пред Холандска неправителствена организация-член от управителния съвет на COATNET. Партньор по проекта ни беше Националната Комисия за Борба с Трафик на Хора, България. Проектопредложението беше одобрено и получихме финансиране на стойност 2000 евро. В проекта бяха включени Каритас Русе и Каритас София, които проведеха дейности по превенция сред ученици в масови училища. Генералният секретариат, като координатор на проекта изготви съвместно с Националната Комисия за борба с трафика на хора информационна брошура [“Какво знаем за трафика на хора?”](#).

Други дейности свързани по този приоритет

От 2009 г. Каритас е пълноправен член на [Националния съвет по въпросите на социалното включване към Министерския съвет](#), създаден с ПМС № 112 от 13.05.2009 г. Националният съвет по въпросите на социалното включване е орган за осъществяване на координация, сътрудничество и консултация при разработването, провеждането, мониторинга и оценката на държавната политика в областта на социалното включване.

2010 година е обявена от Европейския съюз за година „За борба срещу бедността в Европа”. По този повод, Каритас чрез специална работна група през миналата 2009 г., стартира подготовка на мрежата за конкретни дейности, което целеше да подготви Федерацията ни за пълноценно включване в активностите през 2010 г. През годината подробно информирахме и се допитвахме за всички възможности до организациите членки. Участвахме в [работни срещи с МТСП](#) и отправихме официално предложение за подготовка на държавен проект пред ЕС.

Организирането на Ден на Каритас 2009. „Любовта не е привилегия – всеки е достоен за нея”. На 8-ми ноември беше отбелязан Денят на Каритас, който като всяка година посветихме на хората нуждаещи се от подкрепа и на тези, даряващи ги с усмивка. „Любовта не е привилегия – всеки е достоен за нея”, това беше мотото за празничния ден, предложено от колегите, работещи в центъра за домашни грижи в гр. Раковски. Отражение на усилията на всички, отдадени на духовната същност на Каритас – сътрудници, служители, доброволци и дарители, които мечтаят да направят по-добро и хуманно обществото, в което живеем. С тези думи Президентът на Каритас Монс. Петко Христов се обърна с благодарност към всички, които подкрепят дейността на Каритас и помоли за тяхната финансова помощ в подкрепа на нашите усилия.

Организирахме формални и неформални срещи за осигуряване на добър обмен на информация на тема Социалното предприятие. Изясняване на възможностите, свързани с възможната връзка, социално предприятие - център за хора с увреждания. Осигуряване на различни възможности за финансиране създаването на социално предприятие.

Приоритет - ОТГОВОР В БЕДСТВЕНИ СИТУАЦИИ

Стратегическият приоритет Отговор в бедствени ситуации има за цел готовност за осъществяване на адекватни действия от страна на организацията в случай на криза.

Създадена е Работна група, наречена Екип за действия при бедствия (ЕДБ) с представители на организациите членки и генералния секретариат. Според приетия Правилник за действия при бедствия, в случай на кризисна ситуация в дадена епархийна организация, съответния член на (ЕДБ) информира своята организация, която сама решава дали и по какъв начин ще реагира. При решение за участие, епархийната организация прави спешен проект, който съгласува и координира с генералния секретариат на Каритас.

При бедствие с национален мащаб се прави общ национален проект, основан на нуждите в съответните епархийни организации.

Бедствия в страната

Проектът “Спешна помощ след наводненията и градушките” стартира през юли и продължи до ноември 2009 г. Бяха подпомогнати 580 семейства в Северна и Южна България през периода август-ноември 2009г

На 13-16 ноември 2009г. се проведе семинар на тема "Подготовка на енорийските отговорници на Каритас при бедствени ситуации". Целите на обучението бяха подготовка на екипите на Каритас за действия при бедствия и изграждане на структура от енорийски координатори. Участниците бяха енорийските отговорници, които дискутираха възможностите за по-активно участие на енорийските организации на Каритас в подготовката и реакцията при кризисни ситуации, както и тяхната специфична роля при проучване и оценка на нуждите на пострадалите от бедствия, реализирането на спешни проекти и проекти за възстановяване.

В мрежата на Каритас – националният координатор поддържа постоянна връзка с колегите от Групата при бедствия на Каритас от Югоизточна Европа(SEECEG). Регионалната работна група за бедствени ситуации изготви своя интернет страница www.caritas-emergency.ro/international за популяризиране и обмен на информация между различните организации на Каритас в региона. От наша страна регулярно бяха изпращани и публикувани там новини и снимки от актуални дейности, проекти, обучения и т.н

Бедствия извън България

Беше преведена и предоставена информация за повече от 10 нови Апела, обявени от Каритас Интернационалис, както и информация за вече приключили Апели (отчети), в някои от които Каритас в България участваше със свои средства (например Аapel за спешна помощ след циклона „Наргис” в Мианмар от 2008г.)

След земетресението в Италия през май 2009 г., също регулярно се предоставяше информация на ОЧ. Каритас София обяви Аapel за помощ сред енориите, а събраните средства бяха предадени на пострадалите чрез Католическата Екзархия в гр.София.

Приоритет – ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВ МИР

Изграждането на устойчив мир заема централно място в стратегията на Каритас България за периода 2009-2012. Ние разполагаме с една от най-големите мрежи от доброволци и наети сътрудници в нестопанския сектор. За да може тази мрежа да работи максимално ефективно за предлагане на качествени социални услуги, необходимо е тези хора да бъдат добре мотивирани и квалифицирани. Каритас България подкрепя своите организации членки в духовното развитие на техните доброволци и служители, както и в организационното развитие на техните структури. Чрез различните инициативи искаме да направим така, че хората в Каритас да познават принципите и ценностите на социалното учение на Католическата църква. Другата ни цел е да подобрим професионалния капацитет на служителите. Считаме, че това ще допринесе много за мотивацията на хората и ще се отрази силно върху качеството на социалните услуги, които предлагаме. Социално-икономическата обстановка в страната не предразполага към масово доброволческо участие, но в нашите структури работят не малко доброволци и ние искаме да ги стимулираме допълнително чрез различни форми на индивидуално и групово развитие. В резултат на това очакваме активизиране на енорийските организации, които са изцяло съставени от доброволци.

Беше организирано и проведено лятно училище за доброволци в България. Изготвяне на програмата, материали, провеждане на учебната част, логистика, събиране и обобщаване на обратната връзка от участниците, бе извършена от националният координатор. Лятното училище се проведе през юни в Казанлък. Епархийните координатори съдействаха за набирането доброволци от енориите. Присъстваха 16 доброволци от 6 енории. Те се събраха за 5 дни, за да научат за характеристиките на Каритас в енорията, ценностите на християнския доброволец, действията в обществото, изготвянето на проекти. Денят започваше със сутрешни учебни сесии, последвани от работа на доброволците в домове за възрастни хора, като рязане на дърва, почистване, разговори, помощ за тоалета и т.н. В късния следобед бяха организирани сплотяващи екипа дейности и разглеждане на забележителности.

В края на юни се проведе лятното училище в Музля (Сърбия) което се състоеше от обучения и занимания с възрастни хора и деца и младежи с увреждания. Обученията бяха фокусирани върху включването в обществото на младежи, бедността в нейния библейски аспект, християнските доброволци, правата на човека и комуникацията. Работата на доброволците беше добре организирана и особено полезна за участниците, най-вече защото им се предостави възможността да организират сами части от работата – например какви да са заниманията с децата или кога да се организира почивка. Също така им харесаха темите, които бяха покрити, както и целевите групи, с които се работеше практически – деца и възрастни хора. Работата беше забавна и разнообразна. От наша страна взеха участие националният координатор и 4 доброволци (2 от Каритас Русе и 2 от Каритас София). Освен само с активно включване на всички, координаторът от България подготви и фасилитира темата „Социално включване на младежите”.

Група от България, включваща националният координатор и четирима доброволци, взе участие в обучението в Мостар (Босна и Херцеговина). Обучението беше предназначено специално за нуждите на енорийските аниматори, базирано на изследване сред осем национални координатори от региона. Обучението беше водено от професионалисти, които се фокусираха върху водачеството в процеса на организация. Участниците получиха материали, преведени на български от националният координатор, които впоследствие използваха в предаването на придобитите знания на техните последователи в енориите. Обучението предостави широко поле за обмен на опит.

Имаше една група от обучаващи се от Русе, които се включиха в Училището на Каритас. Става дума за новоназначен персонал от Центъра за грижи за деца с увреждания от Каритас Русе. Беше важно за тях да участват в четирите обучения, което им послужи като въведение в същността на организацията.

Посрещнахме и доброволци чрез Европейската Доброволческа Служба, които да работят в Центровете на Каритас.

Социални партньорства

Център за социална рехабилитация и интеграция на самотни майки “Рождество Христово”.

Инициран и подкрепен от Католическата епархия в София. и открит през 1999 г. продължи да развива своята дейност успешно и през 2009 г. Софийска голяма Община предостави за 10 години нов имот за дейността на центъра. Социалната работа бе насочена към изработване на индивидуални програми за всяка от майките в зависимост от проблемите ѝ за конкретния момент и за всеки конкретен случай. Програмите имат основно три направления: обучение в ателиетата за работа в тях или като надомнички, съдействие за намиране на работа извън рамките на Центъра и материално подпомагане само на онези, които не успяват да се обучат или по други причини не могат да работят. Общо за годината Центъра е подкрепил 52 майки с 72 деца /отразени в работна документация/ по различните програми.

Членство на Каритас България в ...

Български съвет за бежанци и мигранти – през отчетната година участвахме активно в работните срещи на съвета. Акцентът на работата беше поставен върху разпределението на сферите на дейност между организациите членове, така че да си бъдем в помощ, а не в конкуренция. Наши представители се срещнаха с експерти от Холандския бежански съвет в рамките на съвместния проект между двата съвета по програма Матра. Взехме участие и в организирания обучителен семинар „Изготвяне на проектопредложения по фондовете, отнасящи се до бежанци и мигранти“.

Представители на Генералния секретариат участваха в реализирането на дейностите в рамките на партньорския проект между БСБМ и Комисията за защита от дискриминация „Стратегическо партньорство за пълноценна интеграция на имигрантите в българското общество“, финансиран от Европейския фонд за интеграция на гражданите на трети страни.

Платформа „Социални политики“ - Участвахме активно в изработването на ново проектопредложение, което беше одобрено от институт „Отворено общество“. Темата на работата на платформата през 2009-та беше изработването на Бяла книга за основните принципи, по които да се изработва и функционира успешната социална политика. В рамките на проекта Каритас се включи с представител от генералния секретариат, който участва в работната група, която изработи документ „Бяла книга на социалната политика за работа с уязвими групи от хора“. Също така, активно участвахме в проведените работни срещи с представители на неправителствения сектор в различни градове на страната, като отговорност на нашия представител беше да презентира изработения стратегически документ. Една от срещите се проведе в Русе със съдействието и домакинството на колегите от Каритас Русе.

Българска платформа за международно развитие – участвахме в Учредителното събрание през март. Двама души от генералния секретариат участваха при изготвянето на проектопредложение, заедно с още 4 партньорски организации, с което кандидатствахме пред Европейската комисия за въвеждане в неформалното училищно образование на тематиката за солидарност с развиващите се страни.

Заклучение

Отчитайки дейността през 2009 г., бихме искали да благодарим на всички сътрудници на Каритас – платени и неплатени, които съдействаха през годината с дейността си, с идеи, с позитивни критики и предложения, за да можем всички заедно да изпълним по най-добрия начин поетите ангажменти.

Благодарим ви!

Април 2010